

Emanuela Fogliadini

Pokolj nevine dječice – prikaz biblijske patnje na mozaicima u crkvi Hora

Ovaj se rad usredotočuje na način na koji je bizantsko kršćanstvo dalo prostor i pozornost temi boli na mozaicima s prikazom *Pokolja nevine dječice* u crkvi Krista Spasitelja (Hora) u Istanbulu. U ovoj se crkvi, s dobro očuvanim mozaicima u egzozarkosu, nalazi jedan od najdramatičnijih prikaza unutar ikonografskog programa s jasno artikuliranom progresijom: od odluke kralja Heroda da se provede pokolj, primjene njegove naredbe do zaključnog čina s tugujućim majkama. Tema ovog događaja u mozaicima Hore obuhvaća veliku prostornu cjelinu koja zahvaća tri velike lunete. Sadržaj je prikazan u punom ikonografskom opsegu, koji je vjerojatno inspiriran slikama preuzetim iz ciklusa Kristova djetinjstva u nekom iluminiranom rukopisu. U bizantskom religijskom svemiru sveta slika zauzima teološku funkciju i ima zadatak izražavanja kršćanskih dogmi na način komplementaran Svetom pismu. Prizor Pokolja nevinih ne pojavljuje se često u bizantskom ikonografskom monumentalnom programu. Izbor utemeljitelja Hore, Theodora Metochite, da se naglasi značaj ove epizode nadilazi biblijsku bol i utjelovljuje zebnju svih njegovih suvremenika: tragediju i patnju uzrokovanu četvrtim križarskim ratom (1204) i strahom od konačnog kraja tisućljetnog Bizantskog carstva. Nesumnjivo je društvena i politička situacija opravdavala obilje surovih detalja, koji nisu preuzeti iz biblijskih tekstova, već iz stvarnosti nasilnog svijeta pozvanog da meditira o značenju boli u kršćanskoj povijesti.